

KORTLÆGNING AF HADFORBRYDELSER I DANMARK

- EN UNDERSØGELSE AF BEFOLKNINGENS
OPLEVEDE HADFORBRYDELSER

Linda Kjær Minke, lektor, Ph.d.
Juridisk Institut, Syddansk Universitet

Agenda

1. Kortlægningens rammer.
2. Begrebet hadforbrydelse.
3. Om kortlægningen:
 - 3.1. Motiver og forbrydelser.
 - 3.2. Metode og datagrundlag.
 - 3.3. Eksempel på spørgsmål og afdækning af motiver.
4. Resultater fra kortlægningen:
 - 4.1. Omfang af hadforbrydelser.
 - 4.2. Forbrydelsestyper.
 - 4.3. Motivgrunde.
 - 4.4. Anmeldelsestilbøjelighed.
5. Konklusion på kortlægningen.

Kortlægningens rammer

UDBUDSGIVER

- Social- og Integrationsministeriet nu Social- og Indenrigsministeriet.

BAGGRUND OG FORMÅL

- »Politiet registrerede i 2011 384 hadforbrydelser (PET's oversigt "Forbrydelser med ekstremistisk baggrund"), mens Justitsministeriets offerundersøgelse fra 2011 viste, at 10.300 personer følte sig udsat for forbrydelser med racistisk eller homofobisk baggrund. Dette tyder på, at der er et stort "mørketal", når det gælder omfanget af hadforbrydelser, og den manglende viden på området svækker forudsætningerne for en effektiv indsats (...) Social- og Integrationsministeriet ønsker på den baggrund, at der iværksættes en landsdækkende kortlægning for at belyse en række forhold vedrørende hadforbrydelser.« (Udbudsmateriale/Kravsspecifikation, 30 april 2013: 1).

Kortlægningens rammer

TILBUDSGIVER

- COWI.
 - Juridisk ekspert.
 - Kriminolog.

ORGANISERING (kravsspecifikation)

- Styregruppe (Ministeriet, Socialstyrelsen, COWI).
- Følgegrupper (faglig og interessegrupper).

TIDSHORISONT

- April – september 2013: Udbudsopslag og aftaleindgåelse.
- Januar 2014: Kortlægning/dataindsamling indledes.
- Januar 2015: Rapportudkast afsendes til ministeriet.
- Oktober 2015: Rapport accepteres.
- Januar 2016: Rapport offentliggøres.

Kortlægningens rammer

KRAVSSPECIFIKATION

- »Begrebsapparatet og kortlægningen af hadforbrydelser i Danmark skal tage udgangspunkt i den bredest mulige forståelse af hadforbrydelser / bias-motivated crime og som minimum indeholde følgende "bias motivation"-kategorier:
 - Race / hudfarve / etnisk oprindelse
 - National oprindelse
 - Seksuel orientering
 - Kønsidentitet
 - Køn
 - Tro
 - Politisk overbevisning
 - Ytringer i den offentlige debat / det offentlige rum
 - Handicap
 - Social situation, herunder hjemløshed, misbrug mv.«

(Kravsspecifikation/udbudsmateriale, 2013: 2).

Begrebet hadforbrydelse

DANSK LOVGIVNING

- Strfl. § 266 b. («racismeparagraffen»): Til en videre kreds fremsætter udtalelse/meddelelse, hvor en gruppe af personer trues, forhånes eller nedværdiges pga. sin race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle orientering.
- Strfl. § 81, nr. 6 (strafskærpeelse): At gerningen har baggrund i andres etniske oprindelse, tro, seksuelle orientering eller lignende.

JUSTITSMINISTERIETS OFFERUNDERSØGELSE

- »Der kan være andre former for hadforbrydelser [end racisme eller homo-/transfobi], eksempelvis POLITISK eller religiøst motiveret.« (2015: 70).

Begrebet hadforbrydelse

UK

- Criminal Justice Act 145-146. Racial or religious aggravation. DISABILITY or sexual orientation.

CANADA

- Criminal code 318, (4). Identifiable group means any section of the public distinguished by colour, race, religion, national or ethnic origin, AGE, SEX, sexual orientation, or MENTAL or PHYSICAL DISABILITY.

ODIHR

- The Office for Democratic Institutions and Human Rights (ODIHR) [1991]. (<http://hatecrime.osce.org/what-do-we-know>) indrapporteringer fra 43 lande.
- GENDER or any other FUNDAMENTAL CHARACTERISTIC e.g. DISABILITIES. (<http://hatecrime.osce.org/what-hate-crime>).

Begrebet hadforbrydelse

STRAFFELOVEN

- Ingen afgrænsning. § 81, nr. 6 kan, for så vidt ikke andet er bestemt, anvendes på alle strafbare forhold.

UK (Criminal Justice Act 2003)

- Part 12 (145): **Increase in sentences for racial or religious aggravation (1)** This section applies where a court is considering the seriousness of an offence other than one under sections 29 to 32 of the Crime and Disorder Act 1998 (c. 37) (racially or religiously aggravated assaults, criminal damage, public order offences and HARASSMENT etc).

se også: <https://www.gov.uk/report-hate-crime>

Kortlægningens motivgrunde

MOTIVGRUNDE

- 1) Køn
- 2) Kønsidentitet
- 3) Alder
- 4) Handicap
- 5) Seksuel orientering
- 6) Etnisk oprindelse/hudfarve
- 7) Religion og tro
- 8) Politisk eller anden anskuelse /overbevisning
- 9) Social status

Kortlægningens hadforbrydelser

FORBRYDELSER

- Vold
- Trusler
- Både vold og trusler
- Tvunget seksuelt samvær (inden for 5 år)
- Hærværk
- Tyveri
- Røveri
- Afpresning
- Chikane

Kortlægningens metoder og data

KVANTIVATIV METODE

- SURVEY
 - Gennemført af DST via WEB og telefon fra den 28. april 2014 TOM den 9. juni 2014.
- POPULATION OG SVARPROCENT
 - 10.050 personer er via brev spurgt om deltagelse i undersøgelsen.
 - 6.043 har deltaget.
 - Svarprocenten er på 60.
- BORTFALD
 - Personer, der ikke taler/læser dansk.
 - Personer uden adresse, og/eller uden adgang til web og/eller telefon.

Kortlægningens definition af chikane

SPØRGSMÅL I KORTLÆGNINGEN

- Har du inden for de sidste 12 måneder været udsat for, at nogen har chikaneret dig eller fremført hadefulde ytringer om dig, uanset om det har været privat, i offentligt rum eller via online medier?

FORKLARING TIL INTERVIEWER

- Chikane er bevidst, ondskabsfuldt drilleri eller forfølgelse; henvendelser der opleves som ubehagelige og forstyrrende på grund af deres antal og indhold.

I BEKRÆFTENDE FALD

- Om respondenterne *mente*, at hændelsen havde udgangspunkt i en af ni motivgrunde.

Kortlægningens spørgsmål om motiv

ALDER

- Oplevede du, at det du blev udsat for, skyldtes din alder?
 - F.eks. at gerningspersonen opfattede sig som mindreværdig *eller* som et let offer, fordi du var yngre eller ældre?

KØN

- Oplevede du, at det du blev udsat for, skyldtes dit køn?
 - F.eks. at gerningspersonen opfattede dig som mindreværdig *eller* som et let offer, fordi du er en kvinde/mand?

SOCIAL STATUS

- Oplevede du, at det, du blev udsat for, skyldtes din sociale status?
 - F.eks. at gerningspersonen opfattede dig som fattig eller hjemløs og havde en negativ opfattelse af dette?

Resultater fra kortlægningens survey

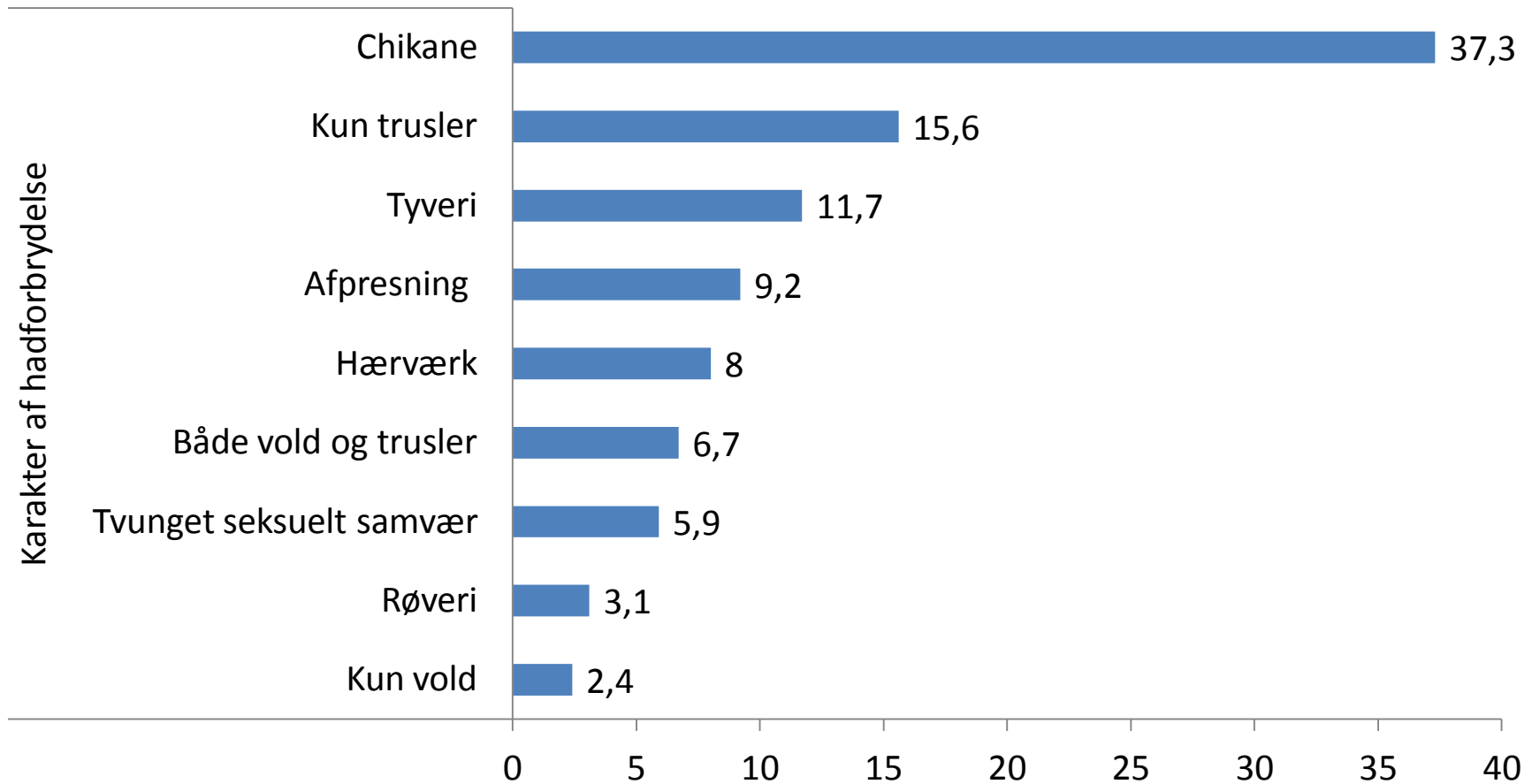
OMFANG

Ofre fordelt efter deres opfattelse af, om der var tale om en hadforbrydelse

Svar	Antal (N6043)	Procentandel af befolkningen	Usikkerhed (+/- pct.)
Ja, helt sikkert	174	2,9	2,7
Ja, måske	628	10,4	2,5
Total	802	13,3	2,5

Resultater fra kortlægningens survey

Procentandele (N2119) ift. type af forbrydelse



COWI 2015: side 29, tabel 4.2

Resultater fra kortlægningens survey

Motivgrunde	Andel af oplevede hadforbrydelser (pct.)	Antal svar (N1694)
Køn	20	334
Social status	18	299
Alder	16	279
Politisk eller anden anskuelse/overbevisning	14	229
Etnisk oprindelse/hudfarve	13	216
Religion og tro	8	142
Handicap	6	94
Seksuel orientering	4	63
Kønsidentitet	2	39

COWI 2015: side 30, tabel 4.3.

Resultater fra kortlægningens survey

ANMELDESESTILBØJELIGHED

- Cirka en tredjedel angiver, at forbrydelsen er anmeldt til politiet.
- Stor forskel i anmeldelsestilbøjeligheden i forhold til type af forbrydelse:
 - Chikane 7 pct.
 - Tvunget seksuelt samvær 17 pct.
 - Røveri 62 pct.
 - Tyveri 52 pct.
 - Hærværk 42 pct.

ÅRSAGER TIL MANGLENDE ANMELDELSE FX:

- Ubetydeligt
- Frygt for gerningspersonen
- Manglede tiltro til politiet
- Sagsbehandling (uoverskueligt, besværligt)
- Personlige årsager (skam, chok, egen skyld)

Konklusion på kortlægningens resultater

ANDEL UDSAT FOR EN HADFORBRYDELSE

- COWI's kortlægning viser, at 13,3 pct. af befolkningen mellem 16-74 år helt sikkert (2,9 pct.) eller måske (10,4 pct.) har været udsat for en hadforbrydelse.

FORBRYDELSE

- 37,3 pct. af ofrene har været udsat for CHIKANE.
- Omtrent en tredjedel angiver, at forbrydelsen er anmeldt til politiet.

MOTIV

- KØN (20 pct.), SOCIAL STATUS (18 pct.), ALDER (16 pct.), POLITISK OVERBEVISNING (14 pct.).
- Ift. køn og alder er det uklart om ofrene mener, at de er udvalgt pga. opfattelse af at være et LET OFFER, eller opfattelse af at være MINDREVÆRDIG.